

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-науковий інститут
неперервної освіти і туризму
«27» травня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕКРЕАЛОГІЯ І КУРОРТНА СПРАВА

Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність: 242 «Туризм»

Освітня програма: Туризм

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму,
кандидат наук з державного управління,
доцент Сергій КРАВЦОВ

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна "Рекреалогія і курортна справа" заглиблюється в багатоаспектний світ відпочинку, дозвілля та оздоровлення. Вона розкриває теоретичні основи рекреалогії, вивчаючи її сутність, історію, понятійний апарат (дозвілля, відпочинок, вільний час) та фактори, що її формують. Студенти ознайомляться з основними концепціями рекреалогії, досліджуючи гуманоцентрований, діяльнісний та антропоекологічний підходи, а також вивчатимуть рекреаційні потреби та час. Курс охоплює поняття рекреаційного простору та потенціалу, аналізуючи умови його організації, види територій та методи оцінки природного рекреаційного потенціалу. Значна увага приділяється рекреаційним системам: їх концепціям, структурам, підсистемам (матеріально-технічна база, персонал, органи управління) та типологіям.

Дисципліна детально розглядає організацію рекреаційної діяльності, її особливості, функції, класифікації та моделювання, а також вивчає рекреаційні послуги та продукти. Окремий блок присвячений природно-ресурсній складовій, аналізуючи кліматичні, водні, бальнеологічні та біотичні ресурси.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	242 «Туризм»	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	х	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	2
Семестр	2	2
Лекційні заняття	30 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	130 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Рекреалогія і курортна справа» є формування у студентів уявлення щодо основних рекреаційних потреб людини, розуміння специфіки і видів рекреаційної діяльності, знання з організації і розвитку рекреаційних систем.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК8. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно

СК17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

СК19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

СК24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних

ситуаціях.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Поняття рекреалогії												
Тема 1. Теоретичні основи рекреалогії	10	2	2			6	11	0,5	0,5			10
Тема 2. Основні концепції рекреалогії	10	2	2			6	11	0,5	0,5			10
Тема 3. Рекреаційний простір та рекреаційний потенціал	10	2	2			6	11	0,5	0,5			10
Тема 4. Рекреаційна система	10	2	2			6	11	0,5	0,5			10
Тема 5. Організація рекреаційної діяльності	10	2	2			6	11	0,5	0,5			10
Тема 6. Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності	10	2	2			6	11	0,5	0,5			10
Разом за модулем 1	60	12	12			36	66	3	3			60
Змістовий модуль 2. Курортна справа												
Тема 7. Поняття курортної справи та історія її розвитку	10	2	2			6	11	2	2			7
Тема 8. Організація санаторно-курортної діяльності	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 9. Система управління санаторно-курортним закладом	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 10. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України	10	2	2			6	8	0,5	0,5			7
Тема 11. Європа - провідний рекреаційний регіон світу	10	2	2			6	8	0,5	0,5			7
Тема 12. Середземноморський	10	2	2			6	9	0,5	0,5			8

рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу												
Тема 13. Розвиток рекреаційних комплексів американського континенту	10	2	2			6	9	0,5	0,5			8
Тема 14. Рекреаційні комплекси країн Африки	10	2	2			6	10	0,5	0,5			9
Тема 15. Специфіка формування і розвитку рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії	10	2	2			6	11	0,5	0,5			10
Разом за модулем 2	90	18	18			42	84	7	7			70
Усього годин	150	30	30			90	150	10	10			130

3. Теми лекцій

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Теоретичні основи рекреалогії	2
Тема 2. Основні концепції рекреалогії	2
Тема 3. Рекреаційний простір та рекреаційний потенціал	2
Тема 4. Рекреаційна система	2
Тема 5. Організація рекреаційної діяльності	2
Тема 6. Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності	2
Тема 7. Поняття курортної справи та історія її розвитку	2
Тема 8. Організація санаторно-курортної діяльності	2
Тема 9. Система управління санаторно-курортним закладом	2
Тема 10. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно- туристичного комплексу України	2
Тема 11. Європа - провідний рекреаційний регіон світу	2
Тема 12. Середземноморський рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	2
Тема 13. Розвиток рекреаційних комплексів американського континенту	2
Тема 14. Рекреаційні комплекси країн Африки	2
Тема 15. Специфіка формування і розвитку рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії	2
Разом	30

4. Теми семінарських занять

Назва теми	Кількість годин
------------	-----------------

Тема 1. Теоретичні основи рекреології	2
Тема 2. Основні концепції рекреології	2
Тема 3. Рекреаційний простір та рекреаційний потенціал	2
Тема 4. Рекреаційна система	2
Тема 5. Організація рекреаційної діяльності	2
Тема 6. Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності	2
Тема 7. Поняття курортної справи та історія її розвитку	2
Тема 8. Організація санаторно-курортної діяльності	2
Тема 9. Система управління санаторно-курортним закладом	2
Тема 10. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно- туристичного комплексу України	2
Тема 11. Європа - провідний рекреаційний регіон світу	2
Тема 12. Середземноморський рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	2
Тема 13. Розвиток рекреаційних комплексів американського континенту	2
Тема 14. Рекреаційні комплекси країн Африки	2
Тема 15. Специфіка формування і розвитку рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії	2
Разом	30

5. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Теоретичні основи рекреології	6
Тема 2. Основні концепції рекреології	6
Тема 3. Рекреаційний простір та рекреаційний потенціал	6
Тема 4. Рекреаційна система	6
Тема 5. Організація рекреаційної діяльності	6
Тема 6. Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності	6
Тема 7. Поняття курортної справи та історія її розвитку	6
Тема 8. Організація санаторно-курортної діяльності	6
Тема 9. Система управління санаторно-курортним закладом	6
Тема 10. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно- туристичного комплексу України	6
Тема 11. Європа - провідний рекреаційний регіон світу	6
Тема 12. Середземноморський рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	6
Тема 13. Розвиток рекреаційних комплексів американського континенту	6
Тема 14. Рекреаційні комплекси країн Африки	6
Тема 15. Специфіка формування і розвитку рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії	6

Разом	90
--------------	-----------

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проєктів;
- пірінгове оцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Змістовий модуль 1. Поняття рекреалогії		
Семінарське заняття 1. Теоретичні основи рекреалогії	ПРН02 Знати: - визначення ключових понять: Студент повинен знати та чітко розрізняти поняття "рекреація", "дозвілля", "відпочинок", "вільний час" та "фізична рекреація", розуміти їх взаємозв'язок та значення в контексті рекреалогії; - фактори формування рекреалогії: Студент має знати основні об'єктивні та суб'єктивні фактори, що впливають на формування рекреалогії як наукової дисципліни, а також її об'єкт, предмет та завдання. Вміти: - аналізувати рекреаційну діяльність: Вміти аналізувати різні форми дозвілля та рекреації, пояснюючи їхнє місце в житті людини та суспільства; - визначати наукові засади: Вміти ідентифікувати основні наукові підходи до вивчення рекреалогії та її взаємозв'язок з іншими науками	10

	(наприклад, рекреаційною географією).	
Семінарське заняття 2. Основні концепції рекреалогії	ПРН02 Знати: - типологію концепцій рекреалогії: Студент повинен знати та розрізняти основні групи концепцій рекреалогії (гуманоцентрована, діяльнісна, антропоєкологічна, економоцентрована) та розуміти їхні базові положення; - визначення рекреаційних потреб: Знати фактори, що обумовлюють зростання рекреаційно-туристичних потреб, та вміти класифікувати види рекреаційних потреб. Вміти: - характеризувати підходи до рекреанта: Вміти описувати соціальну сутність дозвілля та аналізувати системи поглядів провідних науковців (Стеббінса Р.А., Шиверса Дж., Каплана М., Гордона Ч.); - оцінювати рекреаційний час: Вміти розрізняти вільний та рекреаційний час, розуміти його ієрархічність та вплив на формування рекреаційно-туристичних потреб.	10
Семінарське заняття 3. Рекреаційний простір та рекреаційний потенціал	ПРН02 Знати: - поняття рекреаційного простору: Знати різні типи рекреаційних просторів (урбанізовані, міжпоселенські) та умови їх організації; - методику оцінки потенціалу: Розуміти поняття рекреаційного потенціалу території, знати етапи та критерії оцінки природного рекреаційного потенціалу. Вміти: - класифікувати рекреаційні території: Вміти розрізняти та класифікувати групи рекреаційних територій залежно від їх функціонального призначення та особливостей; - визначати рекреаційні ресурси: Вміти ідентифікувати та класифікувати групи рекреаційних ресурсів, враховуючи фактори їх формування та умови рекреаційної діяльності.	10
Семінарське заняття 4. Рекреаційна система	ПРН02 Знати: - концепцію рекреаційних систем: Студент має знати основні концепції рекреаційних систем, напрямки їх розвитку та схему організації територіального рекреаційного господарства; - складові рекреаційної системи: Розуміти роль та функції підсистем рекреаційних систем: матеріально-технічна база, обслуговуючий персонал, органи управління, рекреанти. Вміти:	10

	- аналізувати функціонування систем: Вміти аналізувати основні фактори та властивості функціонування рекреаційної системи, а також розрізняти її основні типи структур; - типологізувати рекреаційні райони: Вміти визначати фактори рекреаційного районоутворення та основні ознаки рекреаційних районів.	
Семінарське заняття 5. Організація рекреаційної діяльності	ПРН02 Знати: - поняття, особливості та функції рекреаційної діяльності; - рекреаційна послуга та продукт: Розуміти поняття рекреаційної послуги та рекреаційного продукту, знати чинники, що формують попит, та елементи рекреаційної послуги. Вміти: - класифікувати рекреаційну діяльність за різними ознаками та типологізувати її; - застосовувати принципи моделювання рекреаційної діяльності, розуміти поняття елементарного рекреаційного заняття (ЕРЗ) та його типологію.	10
Семінарське заняття 6. Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності	ПРН02 Знати: - класифікацію природних лікувальних факторів: Студент повинен знати основні кліматоутворюючі рекреаційні ресурси, біоклімат, аеротерапію, геліотерапію; - визначення різних видів ресурсів: Розуміти характеристику водних рекреаційних ресурсів (водолікування, таласотерапія), бальнеологічних (мінеральні води, лікувальні грязі, озокерит, парафінотерапія, літотерапія) та біотичних (фітогенні, мікогенні, зоогенні, мікробіогенні). Вміти: - розрізняти лікувальні методи: Вміти розрізняти різні види лікувальних грязей та їх дії; - аналізувати вплив ресурсів: Вміти аналізувати вплив різних природних ресурсів на рекреаційну діяльність та оздоровлення.	10
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1.		100
Змістовий модуль 2. Курортна справа		
Семінарське заняття 7. Поняття курортної справи та історія її розвитку	ПРН02 Знати: - класифікацію курортів: Знати поняття курортів, їх класифікацію за різними критеріями та юридичні ознаки курорту; - етапи розвитку курортної справи: Розуміти історію розвитку курортної справи у світі (від	8

	Давнього Єгипту до сучасності) та в Україні, знати характерні ознаки етапу курортного «буму» 1950–1980-х рр. Вміти: - ідентифікувати типи курортів: Вміти ідентифікувати різні типи курортів та їх функціональне призначення; - аналізувати історичний контекст: Вміти аналізувати історичні етапи розвитку курортної справи та пояснювати їх вплив на сучасний стан галузі.	
Семінарське заняття 8. Організація санаторно-курортної діяльності	ПРН02 Знати: - поняття санаторно-курортної діяльності: Знати поняття, функції лікувально-профілактичної та медичної послуги в контексті санаторно-курортної діяльності; - типологію SPA-центрів: Розуміти концепції SPA та Wellness, знати типологію SPA-центрів та основні лікувальні методи. Вміти: - організовувати дієтичне харчування: Вміти формувати вимоги до дієтичного харчування та розрізняти типи та характеристики дієт; - визначати медичні послуги: Вміти класифікувати лікувально-профілактичні та медичні послуги, що надаються в санаторно-курортних закладах.	8
Семінарське заняття 9. Система управління санаторно-курортним закладом	ПР 01, 07, 10, 14 Знати: - правові аспекти управління: Знати нормативно-правове забезпечення регулювання діяльності санаторно-курортної сфери, форми власності, види закладів (санаторій, пансіонат тощо), ліцензування та акредитацію медичної практики; - організаційну структуру: Розуміти типову організаційну структуру санаторію та функції головного лікаря і директора. Вміти: - організовувати курортне обслуговування: Вміти описувати процес проведення санаторно-курортного та відновлювального лікування, а також компоненти реабілітаційного комплексу; - застосовувати стратегічне управління: Вміти аналізувати зовнішнє середовище санаторно-курортного закладу за допомогою STEP-аналізу, оцінювати конкурентоспроможність послуг та формувати основні стратегії розвитку.	8
Семінарське заняття 10. Формування та регіональні проблеми	ПР 03, 21, 22 Знати: - рівень розвитку рекреаційної галузі України:	6

розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України	Знати функціональну структуру та територіальну організацію рекреаційної галузі України, а також значення розвитку рекреації та туризму для економіки регіонів; - основні рекреаційні системи України: Ознайомитися з основними рекреаційними системами, регіонами та комплексами України (Карпатський, АР Крим, Азово-Причорноморський тощо), їхніми курортами та перспективами розвитку. Вміти: - аналізувати регіональні особливості: Вміти аналізувати регіональні особливості розвитку іноземного туризму в Україні; - виявляти екологічні проблеми: Вміти визначати екологічні проблеми нераціонального використання рекреаційних ресурсів та пропонувати шляхи їх попередження.	
Семінарське заняття 11. Європа - провідний рекреаційний регіон світу	ПР 03 Знати: - фактори розвитку рекреаційного господарства Європи: Розуміти ключові фактори, що сприяють розвитку рекреаційного господарства в Європі; - основні рекреаційні регіони Європи: Знати групи країн Європи за характером і рівнем рекреаційного розвитку, а також особливості Середземноморського, Альпійського, Північноєвропейського, Причорноморського рекреаційних регіонів. Вміти: - оцінювати рекреаційні ресурси: Вміти оцінювати комплекс рекреаційних ресурсів Європи; - характеризувати національні рекреаційні системи: Вміти описувати найбільші національні рекреаційні системи високорозвинених урбанізованих країн Європи.	6
Семінарське заняття 12. Середземноморський рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	ПР 03 Знати: - склад та значення Середземноморського комплексу: Знати склад Середземноморського рекреаційного комплексу, його значення та частку у міжнародних рекреаційних потоках; - етапи освоєння та спеціалізація країн: Розуміти основні етапи рекреаційного освоєння узбережжя, динаміку сучасного розвитку та спеціалізацію країн регіону. Вміти: - характеризувати рекреаційні райони: Вміти характеризувати основні рекреаційні райони Греції, Італії, Іспанії, Франції, Туреччини, Хорватії, Словенії, Марокко, Тунісу;	6

	- визначати проблеми та перспективи: Вміти ідентифікувати проблеми та перспективи розвитку Середземноморського рекреаційного комплексу.	
Семінарське заняття 13. Розвиток рекреаційних комплексів американського континенту	ПР 03 Знати: - місце регіону у світі: Знати склад американського континенту та його місце у світі за основними рекреаційно-туристичними показниками; - досвід США в організації парків: Ознайомитися з досвідом США в організації національних парків та використанням туристських стежин. Вміти: - аналізувати формування рекреаційної індустрії: Вміти аналізувати умови формування і розвитку рекреаційної індустрії регіону, її територіальну диференціацію та проблеми ресурсозбереження; - оцінювати рекреаційний потенціал країн: Вміти оцінювати рекреаційний потенціал та специфіку розвитку рекреаційної діяльності окремих країн (Бразилії, Мексики, Куби, Аргентини тощо).	6
Семінарське заняття 14. Рекреаційні комплекси країн Африки	ПР 03 Знати: - особливості розвитку рекреації в Африці: Розуміти особливості розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки на сучасному етапі; - рекреаційні ресурси та фактори: Знати рекреаційні ресурси та соціально-економічні фактори формування та розвитку рекреаційних комплексів країн Африки. Вміти: - класифікувати функціональні типи: Вміти визначати функціональні типи домінуючих рекреаційних комплексів та характеризувати їх; - аналізувати регіональний розвиток: Вміти аналізувати розвиток рекреаційних регіонів (Північного, Східного, Західного, Південного й Острівного) та виявляти економічні проблеми рекреаційного природокористування.	6
Семінарське заняття 15. Специфіка формування і розвитку рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії	ПР 03 Знати: - місце Азії в світовому туризмі: Розуміти місце і значення регіону в розвитку рекреації і туризму світу; - нерівномірність розвитку: Знати про нерівномірність рекреаційного розвитку країн Азії та рекреаційно-ресурсний потенціал. Вміти: - характеризувати рекреаційні комплекси: Вміти характеризувати рекреаційний комплекс окремих країн (Китаю, Індії, Індонезії, Японії тощо);	6

	- аналізувати фактори формування: Вміти аналізувати соціально-економічні фактори розвитку рекреаційних комплексів та особливості їх формування, спеціалізації.	
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1+M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен		30
Всього	$(\text{Навчальна робота} + \text{залік}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени / заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=5012>).

1. 2. Конспекти лекцій та їх презентації ((доступні на навчальному порталі НУБіП України eLearn <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5012>)).

10.Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гурова Д. Д., Шморгуненко Є. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 110 с.
2. Віндюк А. В., Гурова Д. Д., Корнієнко О. М. Рекреалогія та курортна справа: Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа», «Туризм». Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 268 с.
3. Килівник В.С., Гладкий О.В., Голяченко А.О., Рудий Ю.Й., Руда І.В. Курортнологія: історичні, організаційні та клінічні аспекти. К.: Вид-во : Центр учбової літератури, 2021. 232 с.
4. Клапчук В.М. Сучасна курортна справа України (вибрані лекції) : Навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2023. 89 с.

Допоміжні

1. Мальська М. П., Малюга Л. А., Масюк Ю. О. Міжнародний курортний спаменеджмент : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 272 с.
2. Іванунік В.О., Явкін В.Г. Атрактивність рекреаційно-туристичних територій : Навч. посіб. 2-ге вид. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 248 с.
3. Мальська М.П., Бордун О.Ю., Антонюк Н.В. Медичний і оздоровчий туризм (міжнародні та національні аспекти). Навч. посіб., Київ: вид-во «Каравела», 2022. 234 с.
4. Павленко Є.Є., Ільницька Г.С., Павленко В.О. Оздоровчий туризм : навч. посібник для студентів денної форми навчання. Х. : НФаУ. 2021. 114 с.

Інформаційні ресурси

1. Aleksandar Mratinković Leisure and Recreation Management 3G E-Learning, 2020. 321 p.
2. [Mary S. Wisnom](#)? [Lisa L. Capozio](#) Spa Management: An Introduction. XanEdu Publishing Inc, 2021. 270 p.
3. Cornell V. Resorts & Recreation Management Mindshapers Co Publishing, 2020.
4. [Adam R. Szromek](#) Zrównoważony model biznesu przedsiębiorstwa uzdrowiskowego. [CeDeWu](#), 2022. 158 s.